

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

Promemorian Digital ytdeklaration i e-handel

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian Digital ytdeklaration i e-handel (Ytm 2026/104) och yttrar sig enligt följande. Yttrandet avser de ytdeklarationer som enligt YSFS 2022:6 ska lämnas vid försäljning av möbler till konsument, och myndigheten prövar förslagets förhållande till den föreskriften.

Myndigheten välkomnar att promemorian undersöker om ytdeklarationen kan lämnas digitalt. Den nuvarande ordningen, där deklarationen fysiskt följer med möbeln, fungerar väl i butik men är otydlig vid distansförsäljning. Konsumenter ska kunna ta del av ytklassen före köpet, och det talar för att deklarationen ska finnas tillgänglig i anslutning till produkten i webbutiken. Myndigheten bedömer att förslaget i denna del är ändamålsenligt.

Enligt 2 § i förslaget ska ytdeklarationen vara tillgänglig i webbutiken på samma sida som priset. Myndigheten anser att paragrafen bör ange att deklarationen ska vara åtkomlig utan att konsumenten behöver logga in eller ange uppgifter. Myndigheten menar också att det bör framgå att deklarationen ska omfatta den klass som bedömts enligt YSFS 2021:2, och inte en egen intern skala som kan förväxlas med de bokstäver A till G som används i ytklassningen.

Myndigheten noterar att 3 § tillåter att ytdeklarationen ersätts av en länk till ett digitalt register. Myndigheten vill påpeka att en länk är sårbar för att den kan ändras eller försvinna. Myndigheten föreslår att paragrafen i stället kräver att deklarationen är lagrad i ett register med oföränderlig versionshantering, och att varje ändring av ytklassen framgår av registret. Det är också en förutsättning för att tillsynen ska kunna göras efteråt.

Förslaget i 4 § om att ytdeklarationen ska presenteras i ett format som går att skriva ut eller spara är bra. Myndigheten föreslår att paragrafen anger ett öppet format, exempelvis PDF/A, så att deklarationen kan arkiveras utan att den beror av en viss programvara. Myndigheten anser att bestämmelsen bör gälla även för ytdeklarationer som ges ut på papper i butik.

Enligt 5 § ska marknadsplatser som förmedlar möbler från flera säljare kontrollera att varje säljare har en ytdeklaration. Myndigheten noterar att kontrollskyldigheten innebär ett nytt ansvar för marknadsplatsen som inte följer av YSFS 2022:6. Myndigheten vill framhålla att ansvaret för ytdeklarationens innehåll ligger hos den som säljer möbeln, och att marknadsplatsen bör ha ett ansvar för att kontrollera att en deklaration finns, inte för att granska dess innehåll. Promemorian bör göra denna gränsdragning tydlig.

Undantaget för begagnade möbler mellan privatpersoner, som i dag följer av YSFS 2022:6, behöver enligt myndighetens mening förtydligas i förhållande till marknadsplatser. En privatperson som säljer en begagnad soffa via en marknadsplats är inte yrkesmässig säljare. Om marknadsplatsen ändå ska kontrollera deklarationer behöver promemorian ange hur gränsen mellan yrkesmässig försäljning och privat försäljning ska dras, och att det görs på ett sätt som inte kräver att marknadsplatsen bedömer enskilda säljare.

Myndigheten har också synpunkter på förslaget om en gemensam ikon för ytdeklarationen i webbutiker. Myndigheten föreslår att ikonerna inte används som en ersättning för den faktiska klassen och att den inte innehåller någon bokstav som kan förväxlas med ytklassen. Myndigheten kan lämna underlag för utformningen om förslaget går vidare.

För verksamheterna innebär förslaget att webbutiker och marknadsplatser behöver anpassa sina system. Promemorian uppskattar kostnaden till i genomsnitt 45 000 kronor per webbutik. Av cirka 2 300 verksamhetsutövare som säljer möbler yrkesmässigt till konsumenter bedriver cirka 900 försäljning via internet. För myndigheten innebär förslaget ett nytt uppdrag att föra register över ytdeklarationer, eller att godkänna register som andra aktörer driver. Myndigheten bedömer att ett sådant uppdrag kräver en utredning av kostnader och ansvar innan det kan införas.

Ytskyddsmyndigheten förordar att förslaget genomförs i etapper. Första etappen bör omfatta att ytdeklarationen är tillgänglig digitalt på samma sida som priset, och andra etappen de frågor om register och marknadsplatserns kontroll som kräver ytterligare underlag. Myndigheten är beredd att medverka i utredningen. Yttrandet har beslutats av generaldirektören Kerstin Wallgren efter föredragning av chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg